

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
Жоғары оқу орнына дейінгі білім беру факультеті
Жоғары оқу орнына дейінгі дайындық кафедрасы

ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ

VII1103 «Дүниежүзі тарихы»

Кредит саны – 8

Сағат саны – 5

Оқу формасы: күндізгі

ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ

Қазақстан Республикасының Білім және Ғылым Министрлігі
Қазақстан Республикасының Жоғары Оқу Орнына Дейінгі Білім Беру Факультеті
Жоғары Оқу Орнына Дейінгі Дайындық Кафедрасы
Түркістан
Мәдениет және Ғылым Министрлігі
Қазақстан Республикасының Білім және Ғылым Министрлігі

Алматы, 2025

Оқу жоспары негізінде жасалынды.

Қорытынды емтихан бағдарламасын құрастырған: аға оқытушы Габитова В.А.

Жоғары оқу орнына дейінгі дайындық кафедрасының мәжілісінде қаралып ұсынылды.
«04» 12. 2025 ж. № 4 Хаттама

Кафедра меңгерушісі Н.Б. Тәуекелов

КІРІСПЕ

Дүниежүзі тарихын ежелгі уақыттардан бастап қазіргі күндерге дейін қамтиды. Дүние жүзі тарихын оқытуда негізгі этностың менталитетімен, ерекшеліктерімен, мәдени өзгешеліктерімен және дәстүрлерімен қатар, ежелден бастап қазірге дейін сол аумақты мекендеуші халықтардың әлеуметтік-мәдени өзара әрекеттерін, синкреттік бірлігін көрсету ләзім. Оқыту процесінде өткен ғасырлардағы елдердің, оның шаруашылығы, мәдениеті мен мемлекеттілігінің қалыптасуын көрсету қажет.

Дүние жүзі тарихы пәнінің оқыту барысында: тыңдаушыларды тарихи кезеңдерді, тарихи процесстерді саралап, талдай білуге дағдыландыру, дүние жүзі елдерінің тарихынан теориялық білімдерін қалыптастыру. Оқыту процесінде өткен ғасырлардағы негізгі оқиғалардың қазақ халқының бірігуіне, оның шаруашылығы, мәдениеті мен мемлекеттілігінің қалыптасуына әсерін көрсету қажет. Қазақстан Республикасының Білім және Ғылым министрлігінің «Білім беру мен тестілеудің мемлекеттік стандарттарының ұлттық орталығы» РМҚМ ұлттық бірінғай тестілеуге (ҰБТ) дайындау мүмкіндігін де осы бағдарламада қарастырдық, екіншіден шетелден келген оралман тыңдаушылардың тарих пәнін оқымауына байланысты адамзат тарихының жалпы заңдылықтары, ортақ мәселелері, ұқсас, мазмұндас түбірлері ескеріліп отырды.

Пәннің міндеттері:

- Дүниежүзі тарихы пәні бойынша ұсынылып отырған тест тапсырмаларының мазмұны жыл мен ғасыр арақатынасын қолдана білуін, мемлекеттердің қалыптасу ерекшеліктерін, мәдени және әдеби жетістіктерін білуіне дайындау;

- Тыңдаушыларға дүниежүзі тарихы бойынша маңызды оқиғалар мен үдерістер және олардың өзара байланысы мен хронологиялық сабақтастығы жөнінде жүйелі білімді меңгерту;

- Тарихи қалыптасқан мәдени, діни және ұлттық салт-дәстүрлермен танысу барысында құндылық бағыт-бағдарды қалыптастыру;

- Алған тарихи білімін күнделікті өмірде қолдана білу дағдысын қалыптастыру;

- тыңдаушылардың тарихи даму заңдылықтары мен ерекшеліктерін түсіне отырып, қоғам дамуындағы өзінің бағыт-бағдарын, көзқарастары мен ұстанымдарын айқындау қабілетін дамыту

- ауқымды және нақты материалдарды оқып үйрену;

- проблемалық дәрістер әдісін қолдану жолымен тыңдаушыларда

шығармашылық ойлауды қалыптастыру;

- тарих және тарих ғылымының рөлі, оның салалары мен бағыттары,

тарихтың белгілі кезеңдеріндегі әлеуметтік және саяси проблемалары туралы түсінік қалыптастыру.

Пәннің практикалық және тәрбиелік бағыты:

- тыңдаушылардың сауаттылық дейгейін арттыра отырып, өз туған отанына деген қызығушылығын қалыптастыру.

ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАНДЫ ӨТКІЗУ ЕРЕЖЕЛЕРІ

Ауызша емтихан: дәстүрлі-сұрақтарға жауаптар

Емтихан форматы-синхронды.

Ауызша емтихан өткізіледі: офлайн (бетке-бет жүздесу)

Емтиханның өткізілуін бақылау: оқытушы және емтихандық комиссия.

Ұзақтығы:

Дайындық уақыты – 20 минут.

Жауап беру уақыты - 15 минут.

Тыңдаушылар

1. Емтихан басталар алдында келесілерді орындауы керек:
 - өзімен бірге алып кіретін жеке басын куәландыратын құжатты дайындап қоюы қажет;
 - байланыс телефонын өшіруі және емтиханға кіргенде комиссияға өткізуі керек;
 - емтихан тапсыруға кіргеннен кейін емтихан сұрақтарына толықтай жауап беріп болмайынша аудиториядан шығып кетуге рұқсат етілмейтіндіктен барлық қажеттіктерін (су алып кіру, дәрі ішу, т.с.с.) орындауы керек;
2. Емтихан басталған кезде комиссия шақырған тыңдаушы өзінің жеке куәлігін көрсетеді.
3. Тыңдаушылар емтихан билетін таңдау арқылы алады. Емтихан сұрақтары (билеттер) қағаз нұсқасында даярланады. Тыңдаушыларға емтихан сұрақтарына дайындалу үшін қажет болса таза ақ парақтар беріледі, яғни өзімен берге парақтар, қағаздар алып кіруге болмайды. Емтихан сұрақтарына дайындалуға 20 минут беріледі.
4. Емтихан сұрақтарына дайындалуда шпаргалка, қандай-да болмасын байланыс құралдарын, т.с.с. көмекші құралдарды пайдалануға, басқа тұлғамен байланыс жасауға (сөйлесуге, сұрауға) тиым салынады. Емтихан қабылдаушыға бір ғана жағдайда жүгінуге болады: емтихан сұрағы түсініксіз болса, соны нақтылау үшін, грамматикалық қателіктер орын алса.
5. Емтихан өткізілуі барысында аудиториядан шығып кетуге болмайды.
6. Емтихан сұрақтарына жауап беру үшін әрбір тыңдаушыға 15 минут уақыт беріледі. Жауап емтихан билетінде көрсетілген сұраққа қатысты болуы керек.
7. Жауап беріп болған соң тыңдаушы емтихан залынан шығады. Емтихан нәтижесі шығарылып, оны тыңдаушыларға естірту үшін емтихан залына шақырғанға дейін олардың емтихан залына кіріп-шығуына рұқсат етілмейді.
8. Жауапты бағалау критерийлері:
 - жауаптың анықтығы, нақтылығы;
 - жауаптың түсінікті қарапайым тілмен баяндалуы;
 - жауаптың толықтығы;
 - жауап беруде қажет болған жағдайда тиісті құқықтық актінің нормасына сүйенуі, жауабын құқықтық норманы пайдалану арқылы негіздеуі
 - сұрақ бойынша жеке өзіндік пікірінің, көзқарасының болуы

Білім алушы ағымдағы (АБ1 және АБ) және қорытынды бақылаудан (ҚБ) оң баға алған жағдайда ғана пән бойынша қорытынды баға: Қорытынды баға= (АБ1 және АБ2)/3x0,6+(ҚБx0,4) Формуласы бойынша есептеледі.

Тыңдаушылардың оқу жетістіктері сандық эквиваленті бар халықаралық деңгейде қабылданған әріптік жүйеге сәйкес 100 баллдық шкала бойынша (оң бағалар «А»-дан төмен қарай «D»-ға дейін (100-50 және «қанағаттанарлықсыз» – «FX» (25-49), «F» (0-24) және дәстүрлі бағалау жүйесі бойынша белгіленеді. «FX» бағасы тек қорытынды емтихан үшін қойылады.

«FX» (25-49) белгісіне сәйкес «қанағаттанарлықсыз» деген баға алған жағдайда, білім алушы оқу пәні/модулі бағдарламасын қайта өтпей, осы баға алынған аралық аттестациядан кейінгі «Incomplete» кезеңінде ақылы түрде қорытынды бақылауды қайта тапсыра алады.

«FX» қайта тапсыру кезінде «F» немесе «FX» бағасын алған жағдайда білім алушы ақылы негізде оқу пәніне/модуліне қайта жазылып, оқу сабақтарының барлық түріне қатысады, бағдарламаға сәйкес оқу жоспарының барлық түрлерін орындайды және қорытынды бақылауды қайта тапсырады.

«FX», «F» бағасымен емтиханды қайта тапсыру ақылы негізде бір рет ғана рұқсат етіледі.

Егер білім алушы «Incomplete» кезеңінде «FX», «F» бағасын алса немесе емтихан тапсыруға келмесе, онда ақылы негізде пән бойынша оқу сабақтарының барлық түріне қайтадан қатысады, бағдарламаға сәйкес пән бойынша оқу жұмыстарының барлық түрлерін орындайды және қорытынды бақылауды тапсырады.

Бағалау шкаласы:

Әріптік жүйе бойынша баға	Сандық эквивалент	Баллдары (%-дық көрсеткіші)	Дәстүрлі жүйе бойынша баға
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	
B	3,0	80-84	Жақсы
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	
FX	0,5	25-49	Қанағаттанарлықсыз
F		0-24	

ҚОРЫТЫНДЫ БАҚЫЛАУҒА ШЫҒАРЫЛАТЫН ОҚУ ТАҚЫРЫПТАРЫ:

Тақырып 1. XIX ғ. I жартысындағы Англия. XIX ортасы мен XX ғасырдың басындағы Англияның саяси экономикалық дамуы. I Наполеон кезіндегі Франция. XIX ғасырдағы Франция

Тақырып 2. XIX ғ. ортасы мен XX ғ. басындағы Германия. XIX ғ. ортасы мен XX ғ. басындағы Италия. XIX ғ. ортасы мен XX ғ. басындағы Ресей

Тақырып 3. XIX ғ. ортасы мен XX ғ. басындағы АҚШ. Латын Америка елдері

Тақырып 4. Азия елдері. XIX ғасырдың басы мен XX ғасырдың басындағы Қытай. XIX ғасырдың басы мен XX ғасырдың басындағы Жапония

Тақырып 5. XIX ғасырдың басы мен XX ғасырдың басындағы Үндістан. XIX ғасырдың басы мен XX ғасырдың басындағы Осман империясы

Тақырып 6. XIX ғасырдың басы мен XX ғасырдың басындағы Иран. Араб елдері. Халықаралық қатынастар XIX аяғы мен XX ғасырдың басы.

Тақырып 7. Бірінші дүние жүзілік соғыс

Бірінші дүние жүзілік соғыстың барысы (1914-1918 жж.) Еуропа мен Америка елдері (1918-1939 жж.) 1.Ұлыбритания (1918-1939 жж.) 2.Франция (1918-1939 жж.) 3.Германия (1918-1939 жж.) 4.Италия (1918-1939 жж.)

Тақырып 8. Испания (1918-1939 жж.) Орталық және Оңтүстік Шығыс Еуропа елдері (1918-1939 жж.) Кеңес Одағы (1918-1939 жж.)

Тақырып 9. XX ғасырдың I жартысындағы Азия және Африка елдері (1918-1939 жж.) Жапония, Қытай, Оңтүстік Шығыс Азия елдері Үндістан

Тақырып 10. XX ғ. II жартысындағы дүние жүзі елдері

1.Еуропа және Америка елдері (1945-2009 жж.) 2.Ұлыбритания(1945-2009 жж.) 3.Германия Федеративтік Республикасы (1945-2009 жж.) 4.Италия (1945-2009 жж.)

Тақырып 11. 1.Испания(1945-2009 жж.) 2.Португалия(1945-2009 жж.) 3.Грекия (1945-2009 жж.) 4.Солтүстік Еуропа елдері (1945-2009 жж.)

Тақырып 12. АҚШ (1945-2009 жж.), Канада (1945-2009 жж.), Латын Америка(1945-2009 жж.), Кеңес Одағы (1945-1991 жж.), Ресей Федерациясы (1991-2009 жж.)

Тақырып 13. Азия және Африка елдері (1945-2009 жж.)

1. Жапония (1945-2009 жж.) 2. Қытай Халық Республикасы (1949-2009 жж.) 3. Моңғолия (1945-2009 жж.)

4. Солтүстік Корея (1950-2009 жж.) 5. Оңтүстік Корея (1950-2009 жж.)

Тақырып 14. 1. Оңтүстік Шығыс Азия елдері(1945-2009 жж.) 2. Үндістан(1949-2009 жж.)

3. Оңтүстік Азия елдері(1949-2009 жж.) 4. Иран(1945-2009 жж.) 5. Ауғанстан(1945-2009 жж.) 6. Түркия(1945-2009 жж.)

Тақырып 15. 1. Азиядағы Араб елдері(1945-2009 жж.) 2. Африкадағы Араб елдері(1945-2009 жж.) 3. Тропикалық және Оңтүстік Африка елдері(1945-2009 жж.)

ҰСЫНЫЛАТЫН ӘДЕБИЕТТЕР:

Оқулықтар мен оқу құралдары:

1. Талдахметов С., Исламбеков Қ. Дүние жүзі тарихы: талапкерлерге арналған оқулық-тест. Алматы: ШЫҢ-КІТАП, 2012. – 398 бет.

2. Орта ғасырлардағы дүние жүзі тарихы. 7 сынып. С. Мәшімбаев, С. Тортаев, М. Мәженова, В. Ткаченко. Атамұра, 2012. – 224 бет

3. Дүниежүзі тарихы (1640-1914). Н.Алдабек, Р. Бекіш, К.Қожахметұлы, К.Мақашев, К.Байзақова Мектеп, 2012. – 264 бет

4. Дүниежүзі тарихы (1640—1914): Хрестоматия 8 сынып. Н. А. Алдабек, Р. М. Бекіш, К. Н. Мақашева Мектеп, 2012. – 168 бет.

Дүниежүзі тарихы (1914 жылдан бүгінгі күнге дейін). К. Қожахметұлы, Ә. Шүпеков, М. Ғұбайдуллина Мектеп, 2013. – 216 бет.

2. Дүниежүзі тарихы 11 сынып. Т. С. Садықов, Р. Р. Қайырбеков, С.В. Тимченко Мектеп, 2011. – 296 бет.

3. Дүниежүзі тарихы: Хрестоматия 11 класс. Р. Қайырбекова, С. Тимченко Мектеп, 2011. – 224 бет.

Қосымша ұсынылатын әдебиеттер:

1. Тортаев С.Ә. Орта ғасырлардағы Византия, шіркеу, крест жорықтары. Алматы, 2002. – 40 бет.

2. С.Ә. Тортаев. Орта ғасырлардағы Азия және Африка тарихы. Алматы, 2009. – 400 бет.

3. Еуропа және Америка елдерінің қазіргі заман тарихы (1918-1945жж.) :оқулық /Мәшімбаев С.М.- Алматы.: Нұр-пресс-2007 ж. – 194 бет.

Емтихан сұрақтарын құрастыру бойынша әдістемелік ұсынымдар

Ауызша емтиханның мақсаты: пәнді оқу барысында қол жеткізілген оқу нәтижелерін көрсету; қалыптасқан дағдылар мен құзыреттіліктер; өз ойларын ауызша жеткізе білу, өз жауабын дәлелдей білу.

Тапсырманы орындаудан күтілетін нәтижелер:

Жазбаша емтиханның бір билетінде оқытылған курс бойынша оқу нәтижелерін анықтайтын және төменде сипатталған критерийлер бойынша бағаланатын 3 сұрақ бар:

Билеттің бірінші сұрағы (когнитивті): тарихи оқиғалар тапсырмасын орындау кезінде материалды білу және меңгеру. Білім алушы:

1. Термин сөздермен жұмыс жасайды.
2. Тарихи оқиғаны хронология желісімен баяндайды.
3. Тарихи оқиғаға талдау жасайды.

Билеттің екінші сұрағы (функционалды):

1. Тұлғалар бейнесін сипаттайды.
2. Хронологиямен жұмыс жасайды.
3. Тарихи оқиғаларды баяндайды.

Билеттің үшінші сұрағы(жүйелік):

1. Тарихи термин сөздерге талдау жасайды.
2. Тарихи тұлғаларға сипаттама береді.
3. Тарихи оқиғаларды мазмұндайды.

Билеттің бірінші сұрағын тұжырымдау үлгісі(когнитивті):

Термин сөздермен жұмыс жасаңыз.

1. Полихромдық стиль дегеніміз не?
2. Саркофаг деген не?
3. Дромос нені білдіреді?

Билеттің екінші сұрағын тұжырымдау үлгісі(функционалды):

Тарихтағы тас дәуірін желісімен баяндаңыз.

1. Полеолит
2. Мезолит
3. Неолит

Билеттің үшінші сұрағын тұжырымдау үлгісі (жүйелік):

Рим тарихына талдау жасаңыз.

1. Римдердің қоғамдық құрылысын баяндаңыз.
2. Римдердің саяси тарихын сипаттаңыз.
3. Римдердің шаруашылығы мен мәдениетіне шолу жасаңыз.

Емтихан өткізу рәсімі.

1. Стандартты ауызша офлайн емтихан бекітілген кестеге сәйкес өткізіледі.
2. Ауызша офлайн емтихан басталғанға дейін 15 минут бұрын кезекші оқытушы білім алушыларды тексереді, білім алушыларды белгіленген орындарына отырғызады.
3. Бөгде адамның ауызша offline емтиханына келген жағдайда кезекші оқытушы осы қағидаларды бұзу туралы тиісті акт жасайды.
4. Кешігіп келген білім алушыларға емтихан тапсыруға рұқсат берілмейді.
5. Емтихан кезінде кезекші оқытушы білім алушылардың бекітілген нұсқаулыққа сәйкес мінез-құлық ережелерін сақтауын бақылауды жүзеге асырады.
6. Дайындыққа 20 минут, жауапқа 15 минут уақыт беріледі.
7. Емтиханда білім алушыларға өзімен бірге қосалқы ақпаратқа рұқсатсыз қол жеткізу үшін пайдаланылуы мүмкін шарғалқаларды, ұялы телефондарды, смарт- сағаттарды және басқа да техникалық және өзге де құралдарды алып жүруге және пайдалануға тыйым салынады. Басқа білім алушылармен және бөгде адамдармен сөйлесуге, өзге де сәйкестендіру жазбаларын жазуға тыйым салынады.
8. Егер білім алушы емтиханға келіп, билет бойынша жауап беруден бас тартса, емтихан тапсыру "F" бағасы ретінде бағаланады.
9. Дәлелді себеп болмаған жағдайда емтиханға келмеу "F" бағасы ретінде бағаланады.
10. Білім алушы осы тармақтардың біреуін немесе бірнешеуін бұзған жағдайда емтихан жұмысының күшін жою актісі (бұдан әрі – Акт) толтырылады, пән үшін "F" ("қанағаттанарлықсыз") бағасы қойылады.

БАҒАЛАУ САЯСАТЫ
ҚОРЫТЫНДЫ БАҚЫЛАУДЫ КРИТЕРИАЛДЫ БАҒАЛАУ АЙДАРЫ
(стандартты ауызша формасы үшін)
Платформа: Univer жүйесінде офлайн

Критерий				
1-сұрақ		33 балл		
Когнитивті	28-33	18-27	9-17	0-8
Термин сөздермен дұрыс жұмыс жасауды біледі.	Термин сөздермен өте жақсы жұмыс жасайды.	Термин сөздермен жақсы жұмыс жасайды.	Термин сөздермен нашар жұмыс жасайды.	Термин сөздермен өте нашар жұмыс жасайды.
2-сұрақ		33 балл		
Функционалды	28-33	18-27	9-17	0-8
Тарихи оқиғаны хронология желісімен баяндауды дұрыс біледі.	Тарихи оқиғаны хронология желісімен өте жақсы баяндайды	Тарихи оқиғаны хронология желісімен жақсы баяндайды	Тарихи оқиғаны хронология желісімен нашар баяндайды	Тарихи оқиғаны хронология желісімен өте нашар баяндайды
3-сұрақ		34 балл		
Жүйелік	28-34	18-27	10-17	0-9
Тарихи оқиғаға талдау жасауды біледі.	Тарихи оқиғаға өте жақсы талдау жасайды.	Тарихи оқиғаға жақсы талдау жасайды.	Тарихи оқиғаға нашар талдау жасайды.	Тарихи оқиғаға өте нашар талдау жасайды.

Қорытынды бағалауды есептеу формуласы: $BC1+BC2+BC3=QB$

Қорытынды бағалауды есептеу формуласы:

Қорытынды баға (ҚБ) = %1+%2+%3=ҚБ

мұндағы % - критерий бойынша тапсырманы орындау деңгейі,

К-критерийлердің жалпы саны.